Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, veiklos ir priežiūros

(COM(2014) 167 final – 2014/0091 (COD))

(2014/C 451/18)

Pranešėjas: **Krzysztof PATER**

Bendrapranešėjis: **Petru Sorin DANDEA**

Europos Parlamentas, 2014 m. balandžio 14 d., ir Taryba, 2014 m. birželio 12 d., vadovaudamiesi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 304 straipsniu, nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl

Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, veiklos ir priežiūros (nauja redakcija)

COM(2014) 167 final – 2014/0091 (COD).

Užimtumo, socialinių reikalų ir pilietybės skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto parengiamąjį darbą šiuo klausimu, 2014 m. birželio 20 d. priėmė savo nuomonę.

500-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2014 m. liepos 9–10 d. (liepos 10 d. posėdis), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę vieningai.

1. **Išvados ir rekomendacijos**

1.1 Kadangi ES valstybių narių pensijų sistemose reikia sparčiau ir giliau įdiegti profesines pensijas, Komitetas pritaria daugeliui Europos Komisijos pasiūlymų, išdėstytų dokumentuose, susijusiuose su antrąja Įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, direktyva.

1.2 Komitetas džiaugiasi, kad Komisijos pasiūlyme ([1]) buvo atsižvelgta į daugelį jo nuomonės dėl baltosios knygos „Adekvačių, saugių ir tvarių pensijų darbotvarkė“ ([2]) rekomendacijų.

1.3 Manydamas, kad reikia papildomų tiek kolektyvinių, tiek individualių pensijų kaupimo formų, ypač atsižvelgiant į prognozuojamas mažesnes valstybės skiriamas pensijas, EESRK pabrėžia, kad profesinių pensijų sistemos, sukurtos socialiniams partneriams priėmus atitinkamus sprendimus, gali atlikti labai svarbų vaidmenį užtikrinant darbuotojams papildomą pensinį aprūpinimą.

1.4 Tačiau Komitetas turi abejonių dėl kai kurių siūlomos direktyvos nuostatų.

1.4.1 EESRK nesutinka su požiūriu traktuoti įstaigas, atsakingas už profesinių pensijų skyrimą, kaip finansų rinkos įstaigas. Įstaigos, atsakingos už profesinių pensijų skyrimą, yra socialinės paskirties pensijų skyrimo institucijos. Joms tenka didelė atsakomybė už profesinių pensijų skyrimą ir jos tapo neatsiejamu valstybės sistemų pagal pirmąjį ramstį mokamų išmokų priedu. Siūloma direktyva turi atsižvelgti į svarbų socialinių partnerių vaidmenį kuriant ir valdant programas ir į faktą, kad jų veiklos pagrindiniai principai turi atitikti nacionalinę socialinės apsaugos ir darbo teisę.

1.4.2 Visiems taikomas vienodas sprendimas nėra tinkamas būdas Komisijos tikslams pasiekti dėl daugybės esminių atskirų valstybių narių pensijų sistemų ir profesinių pensijų sistemų skirtumų, nes tie skirtumai turi didelę įtaką skirtingam tokių sistemų narių ir išmokų gavėjų statusui, teisėms ir lūkesčiams. Pavyzdžiui, EESRK kritiškai vertina pasiūlymą visoje Europos Sąjungoje naudoti vienodus informacijos, siunčiamos visiems profesinių pensijų sistemų nariams, šablonus. Komitetas mano, kad dėl didžiulės įvairovės neįmanoma sukurti vienos formos, kurioje būtų galima pateikti visiems nariams ir išmokų gavėjams reikalingiausią ir tinkamiausią informaciją.

([1]) COM(2012) 55 final.

([2]) Nuomonėje, žr. OL C 299/21, 2012 10 4, p. 115–122. Be kita ko, EESRK pažymėjo, kad „vertėtų apsvarstyti ne tik aspektus, susijusius su pensijų fondų tarpvalstybine veikla ir darbuotojų judumu, bet ir pensijų įstaigų priežiūros ir kontrolės, administracinių sąnaudų, vartotojų informavimo ir jų teisių apsaugos klausimus“.

1.4.2.1 Komitetas pabrėžia, jog didelio masto profesinių pensijų sistemų standartizacija gali brangiai kainuoti ir, skirtingai nuo jų tolesnio tobulinimo, kurį siūlo EESRK, gali paskatinti laipsnišką tokių sistemų išnykimą.

1.4.3 Komitetas pabrėžia, kad pagrindinis pensijų sistemų, įskaitant ir profesinių pensijų sistemas, tikslas yra užtikrinti pakankamą ir stabilų išmokų lygį išmokų gavėjams. Paramą kapitalo rinkoms, įskaitant ilgalaikes investicijas, reikėtų laikyti antraeiliu tikslu su sąlyga, kad jis nepakenks sistemos narių ir išmokų gavėjų interesams. Nors ir pritardamas galimybei įstaigoms, atsakingoms už profesinių pensijų skyrimą, suteikti galimybę daugiau investuoti į „ilgalaikio investicinio pobūdžio priemones“, EESRK griežtai nepritaria Europos Komisijos pasiūlymui, kad „valstybės narės nedraudžia įstaigoms [...] investuoti į priemones [...], kuriomis neprekiaujama reguliuojamose rinkose, daugiašalėse prekybos sistemose ar organizuotos prekybos sistemose“. Galimybė nuolat objektyviai įvertinti pensijų sistemos turtą ir gauti patikimą ir naujausią informaciją apie vertybinių popierių, į kuriuos investuotas pensijų sistemos turtas, emitento finansinę padėtį yra esminė pensijų sistemos narių ir išmokų gavėjų finansinio saugumo prielaida. Tačiau valstybės narės turėtų turėti galimybę pasitarusios su socialiniais partneriais nustatyti arba nenustatyti apribojimų šioje srityje.

1.4.4 Aukščiau išdėstyti nuogąstavimai aptariami ir EESRK pastabos dėl siūlomos direktyvos pateikiamos tolesniuose šios nuomonės skyriuose.

2. **Komisijos pasiūlymas**

2.1 Komisija siūlo persvarstytą nuo 2005 m. galiojusią Direktyvą 2003/41/EB dėl įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, veiklos ir priežiūros ([3]). Siūloma direktyva kodifikuojamos nekeičiamos galiojančios direktyvos nuostatos ir kartu iš dalies keičiama direktyva.

2.2 Komisija teigia, kad bendras šio pasiūlymo tikslas – palengvinti pensijų kaupimą sudarant sąlygas kaupti profesinę pensiją. Komisija taip pat nurodo keturis konkrečius tikslus:

— panaikinti likusias rizikos ribojimu pagrįstas kliūtis tarpvalstybinėms įstaigoms, atsakingoms už profesinių pensijų skyrimą,

— užtikrinti gerą valdymą ir rizikos valdymą,

— teikti aiškią ir aktualią informaciją nariams ir išmokų gavėjams

— užtikrinti, kad priežiūros institucijos turėtų reikiamas priemones veiksmingai prižiūrėti įstaigas, atsakingas už profesinių pensijų skyrimą.

2.3 Komisija savo pasiūlymą paskelbė 2014 m. kovo 27 d., juo papildydama priemonių rinkinį, skirtą ilgalaikiam Europos ekonomikos finansavimui užtikrinti. Pasiūlymo aiškinamajame memorandume ne kartą pabrėžiama būtinybė stiprinti įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, pajėgumą investuoti į ilgalaikio ekonominio pobūdžio turtą.

2.4 Norėdama pagrįsti savo pasiūlymą Komisija be kita ko teigia, kad jeigu Europos Sąjunga nesukurs šiuolaikiškos ES reglamentavimo sistemos dabar, gali būti, kad valstybės narės toliau plėtos vis skirtingesnius teisinius sprendimus, o dėl to iškils kliūčių tarpvalstybinei įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, veiklai, be to, visoje ES nepavyks užtikrinti aukštesnio vartotojų apsaugos lygio ir masto ekonomijos. Komisija mano, kad tvirta ES lygmens įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, reglamentavimo sistema gali paskatinti plėtoti įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, veiklą tose valstybėse narėse, kuriose dabar ji praktiškai nevykdoma.

2.5 Komisija prognozuoja, kad direktyvos įgyvendinimas vienam pensijų sistemos nariui vidutiniškai papildomai kainuos 22 eurus ir dar 0,27–0,80 euro metinių išlaidų.

([3]) OL L 235, 2003 9 23

3. **Bendrosios pastabos**

3.1 Daugelyje valstybių narių valstybės pensijų sistemų siūlomos pensijos mažėja, todėl norint užsitikrinti orią pensiją vis svarbiau bus ieškoti papildomų sprendimų, kuriuos mokesčių lengvatomis dažnai remia valstybės narės. Ypač svarbios yra profesinių pensijų sistemos, nes jos turi tokių bruožų, kuriais nepasižymi individualus pensijų kaupimas savo lėšomis. Šias sistemas visiškai arba iš dalies finansuoja darbdaviai, tuo pat metu jomis gali laisvai naudotis darbuotojai (taip pat ir gaunantys mažesnius atlyginimus), o dėl masto ekonomijos jų vieneto kaina yra mažesnė. Dėl socialinių partnerių priimtų sistemų vidaus taisyklių, papildoma pensija numatoma net ir tiems laikotarpiams, kai darbuotojas dirbti negalėjo (pavyzdžiui, dėl ligos ar motinystės atostogų). Formuluojant investicinę politiką socialiniai partneriai kai kuriose sistemose nustatė ne tik ekonominius, bet ir etinius kriterijus, taigi įmonėse pradėjo propaguoti sau svarbias vertybes. Kadangi profesinių pensijų sistemos suteikia teisę į papildomą pensiją tik mažai ES piliečių daliai (šiuo metu šioms sistemoms svarbus vaidmuo tenka tik kelete valstybių narių, o daugelyje kitų jos nežinomos), Komitetas pritaria iniciatyvoms plėtoti įstaigas, kurios atsakingos už profesinių pensijų skyrimą.

3.2 Profesinių pensijų sistemos naudingos ir darbuotojams, ir tokių sistemų finansuotojams, t. y. darbdaviams. Darbuotojų įgytos teisės į pensiją iš esmės yra papildoma atlyginimo už darbą forma. Darbdaviams pensijų sistemos yra būdas sukurti ilgalaikius santykius su savo darbuotojais. Apskritai tokios sistemos skatina darbuotojų lojalumą bendrovei ir mažina darbuotojų kaitą. Todėl Komitetas pabrėžia, kad priimant naujus teisės aktus šioje srityje būtinas didelis atsargumas, kad dėl papildomų finansinių ar biurokratinių reikalavimų nesumažėtų įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, patrauklumas.

3.3 EESRK žino, kad Europos Komisija šiuo metu neturi priemonių išsamiai ir objektyviai informacijai apie planuojamų sprendimų sąnaudas gauti ir turi remtis informacija, kurią pateikė įstaigos, atsakingos už profesinių pensijų skyrimą. Be to, EESRK apgailestauja, kad buvo pasirinktas siūlomų taisyklių sąnaudų vidurkis ir kad, dar blogiau, trūksta informacijos apie šių bendrų sąnaudų atskirus komponentus. Todėl neįmanoma pasakyti, kiek kiekvienas pasiūlymas gali kainuoti darbdaviams arba darbuotojams ir kokie skirtumai gali atsirasti atskirose šalyse.

3.4 Kadangi siūlomoje direktyvoje atsiranda nauji, papildomas sąnaudas reiškiantys reikalavimai įstaigoms, atsakingoms už profesinių pensijų skyrimą, Komitetas pageidautų, kad pradiniame įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, direktyvos įgyvendinimo etape (iki 12 mėnesių) būtų numatytos galimos direktyvos taikymo srities išimtys. Tai finansuotojui suteiktų galimybę steigti įstaigą, atsakingą už profesinių pensijų skyrimą, be palyginti didelių administracinių sąnaudų nuo pat pirmos tokios įstaigos veikimo dienos, o vėliau – priimti sprendimą, ar jis nori tęsti savo veiklą, finansuodamas savo nuosavą įstaigą, atsakingą už profesinių pensijų skyrimą, ar prisijungti prie jau veikiančios įstaigos. EESRK mano, kad tai galėtų tapti veiksniu, nulemiančiu darbdavio sprendimą steigti įstaigą, atsakingą už profesinių pensijų skyrimą.

3.5 Komitetas norėtų pabrėžti, kad steigiant įstaigą, atsakingą už profesinių pensijų skyrimą, ir ją valdant labai svarbus vaidmuo tenka socialiniams partneriams. Komitetas mano, kad būtina išsaugoti socialinių partnerių savarankiškumą renkantis pensijų sistemų sprendimus. Reglamentuojantys teisės aktai turėtų nustatyti tik būtiniausius standartus, kurių turėtų laikytis už profesinių pensijų sistemas atsakingi partneriai. EESRK taip pat pabrėžia, kad daugelyje valstybių narių profesinių pensijų sistemos, darbo ir socialinės apsaugos įstatymai ir socialinių partnerių vaidmenį apibrėžiančios taisyklės yra tarpusavyje glaudžiai susiję. EESRK mano, kad nagrinėjamame pasiūlyme, nepaisant pasiūlymo projekto 21 straipsnio 2 dalies pareiškimo, kad „direktyva nedaro poveikio socialinių partnerių vaidmeniui, kurį jie atlieka valdant įstaigas“, socialinius partnerius, kurie dažnai turi daugelį metų profesinių pensijų sistemų kūrimo patirties, bandoma nustumti į šalį. Įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, negalima, kaip daroma pasiūlyme dėl direktyvos, paprasčiausiai traktuoti kaip finansinių įstaigų. Jos priklauso būtiniausios socialinės apsaugos sistemai, kurią aktyviai kuria ir valdo socialiniai partneriai. Todėl Komitetas pakartoja ankstesnėje savo nuomonėje dėl baltosios knygos ([4]) išdėstytą poziciją.

([4]) Toje nuomonėje Komitetas „palankiai vertino profesinių pensijų kaupimo modelius, kuriuos sukuria ir administruoja darbdaviai ir darbuotojų atstovai“, ir ragino „Komisiją remti socialinius partnerius, kad didėtų jų administraciniai gebėjimai šioje srityje“.

3.6 EESRK pabrėžia, kad santykių tarp įstaigos, atsakingos už profesinių pensijų kaupimą, ir tos sistemos narių ir išmokų gavėjų nereikėtų traktuoti taip kaip finansų įstaigos ir jos klientų (vartotojų) santykių.

3.7 Komitetas teigiamai vertina Komisijos sprendimą nesiūlyti profesinių pensijų sistemų sprendimų, kurie užtikrintų „derėjimą su iniciatyva „Mokumas II“ ([5]), kaip EESRK ir rekomendavo savo nuomonėje dėl baltosios knygos ([6]). EESRK pabrėžia, kad kiekybinių reikalavimų požiūriu direktyvos projekto nuostatų suderinimas su direktyvos „Mokumas II“ nuostatomis (įskaitant turto vertinimo metodus, reikalavimą labiau suderinti kapitalo dydį ir rizikos lygį) labai neigiamai paveiktų profesinių pensijų sistemas, nes išaugtų kapitalo reikalavimai ir veiklos sąnaudos, taip pat gali būti sutrikdytas kapitalo skyrimas.

4. **Konkrečios pastabos**

4.1 *Tarpvalstybinė veikla*

4.1.1 EESRK pabrėžia, kad visi direktyvos projekto 12 ir 13 straipsniuose apibrėžtos įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, tarpvalstybinės veiklos aspektai turi būti grindžiami sistemą kuriančių darbdavių ir jų darbuotojų poreikiais ir ginti jų interesus. Todėl sprendimus, ar imtis tokios veiklos, turėtų priimti sistemą kuriantys socialiniai partneriai.

4.1.2 Komitetas palankiai vertina galimybę pensijų sistemas perduoti kitoms įstaigoms kitose valstybėse narėse, gavus išankstinį perimančios įstaigos kompetentingos priežiūros institucijos leidimą ir susijusių narių ir išmokų gavėjų patvirtinimą.

4.1.3 Komitetas pritaria priemonėms, kuriomis remiami įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, tarpvalstybinės veiklos aspektai, ir pabrėžia, kad norint pasiekti reikšmingos pažangos profesinių pensijų sektoriaus srityje, labai svarbu remti ir propaguoti įstaigas, atsakingas už profesinių pensijų skyrimą, šalyse, kur tokios pensijų sistemos nėra ar dar tik pradedama kurti.

4.1.4 EESRK mano, kad leidimas įstaigoms, atsakingoms už profesinių pensijų skyrimą, investuoti kitose valstybėse narėse vien laikantis savo šalių taisyklių, yra teigiamas žingsnis palengvinant įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, veiklą bendroje Europos rinkoje.

4.2 *Valdymas ir rizikos valdymas*

4.2.1 EESRK neprieštarauja pasiūlymui dėl didesnio skaidrumo, susijusio su pagrindines funkcijas įstaigose, atsakingose už profesinių pensijų skyrimą, vykdančių asmenų atlyginimu tuo atveju, jei įstaigų, atsakingų už pensijų skyrimą, valdymui taikomuose reikalavimuose atsižvelgiama į struktūrinius profesinių pensijų ypatumus.

4.2.2 Komitetas mano, kad tuo atveju, kai turtas valdomas pagal užsakomųjų paslaugų sutartį, turėtų būti atskleistos atlyginimų nustatymo taisyklės ir valdančios bendrovės gaunama suma, o ne tos bendrovės atitinkamų darbuotojų atlyginimai. Komitetas kritiškai vertina ketinimą skaidrios atlyginimų politikos principą taikyti bendrovių, valdančių sistemas pagal užsakomųjų paslaugų sutartis, darbuotojams. Tai galėtų tapti rimta kliūtimi ieškant bendrovių tokioms užduotims atlikti, ypač kai tai susiję su nedidelių pensijų sistemų turto valdymu.

4.2.3 Komitetas palankiai vertina kitus pasiūlymus toliau reglamentuoti pensijų sistemos valdymo perdavimą išorės paslaugų teikėjui ir šių paslaugų teikimo priežiūrą, tačiau rekomenduoja atsargiai apibrėžti įsipareigojimus, kurių privalo laikytis šios valdančios bendrovės.

([5]) 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/138/EB dėl draudimo ir perdraudimo veiklos pradėjimo ir jos vykdymo (Mokumas II), (OL L 335/1, 2009 12 17).

([6]) Savo nuomonėje dėl baltosios kygos Komitetas buvo „rimtai susirūpinęs dėl kai kurių pasiūlymų dėl profesinių pensijų“.Kadangi pensijų sistemos labai skiriasi nuo gyvybės draudimo paslaugų, Komitetas nepritaria nurodytam tikslui peržiūrėti Profesinių pensijų skyrimo direktyvą, kad būtų užtikrintas „derėjimas su iniciatyva „Mokumas II“, bet rekomenduoja įdiegti specialias priemones pensijų fondų turtui apsaugoti, prieš tai pasikonsultavus su socialiniais partneriais ir kitais suinteresuotaisiais subjektais.

4.2.4 Kai dėl pasiūlymo apibrėžti kompetencijos ir tinkamumo kriterijus, taikomus asmenims, kurie faktiškai valdo instituciją ir asmenims, kurie vykdo pagrindines funkcijas, EESRK mano, kad šiose nuostatose turėtų būti atsižvelgiama į specifinius įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, požymius ir ilgametį socialinių partnerių vaidmenį įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, valdyme (pavyzdžiui, teisę skirti savo atstovus įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, valdymo ar priežiūros organų nariais). Galiausiai, įstaigos, atsakingos už profesinių pensijų skyrimą, nėra įprastinės finansinės institucijos, orientuotos į pelno siekimą, o darbdavių ir darbuotojų stebimos organizacijos. Dėl akivaizdžių priežasčių jos siekia, kad jų organizacinės išlaidos būtų kuo mažesnės. Į tai reikėtų atsižvelgti nustatant gebėjimų reikalavimus įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, valdymo funkcijoms, nes nuostatos neturėtų labiau nei esamoje sistemoje apriboti socialiniams partneriams tenkančio vaidmens pensijų sistemos valdymo procese.

4.2.5 Komitetas siūlo, kad valdytojams skirtas gebėjimų vertinimas būtų taikomas visai valdymo arba priežiūros įstaigai, o ne atskiriems asmenims. Šio pasiūlymo pagrindu 23 straipsnyje galėtų būti pateiktos dvi atskiros reikalavimų, taikomų žmonėms, vadovaujantiems įstaigai, ir žmonėms, vykdantiems joje pagrindines funkcijas, apibrėžtys. Toks sprendimas leistų užtikrinti nuolatinį socialinių partnerių atstovavimą įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, valdymo organuose, kartu nustatant griežtesnius reikalavimus asmenims, tiesiogiai dalyvaujantiems įstatais numatytoje įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, veikloje.

4.2.6 Komitetas pabrėžia, kad įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, valdymo reikalavimuose būtina atsižvelgti į profesinėms pensijoms būdingus specifinius bruožus. Tokiose sistemose yra trys susijusios šalys: darbdavys (finansuojantis subjektas), darbuotojas (sistemos narys) ir įstaiga, atsakinga už profesinių pensijų skyrimą. Viena vertus, su tuo susijusi įvairių šalių atliekama abipusė priežiūra užtikrina saugesnę sistemą, kita vertus, tai apsunkina padėtį, nes tai reiškia, kad finansinių institucijų teisės aktus reikia derinti su darbo teise, socialinės apsaugos teise ir individualių valstybių narių socialinių partnerių bendradarbiavimo taisyklėmis.

4.2.7 EESRK palankiai vertina tai, kad Europos Komisija suvokia sunkumus, galinčius kilti sugriežtinus įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, valdymo reikalavimus, ir remia nuostatas, kuriomis reikalaujama, kad valdymo sistemos būtų proporcingos įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, veiklos pobūdžiui, mastui ir sudėtingumui (22, 24, 25, 26 ir 29 straipsniai).

4.2.8 EESRK mano, kad įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, pagrindinė užduotis turėtų būti saugoti pensijų sistemose sukauptus finansinius išteklius ir užtikrinti tinkamą pensijų skyrimo lygį bei vykdyti tinkamai subalansuotą investavimo politiką. Parama ilgalaikėms investicijoms neturėtų užtemdyti pagrindinio įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, tikslo, t. y. užtikrinti jos nariams pajamas sulaukus senatvės. Būtina išankstinė saugaus pensijos sistemos turto investavimo sąlyga yra galimybė reguliariai ir objektyviai įvertinti šį turtą ir galimybė susipažinti su tikslia, atnaujinta informacija apie vertybinių popierių, į kuriuos įstaigos, atsakingos už profesinių pensijų skyrimą, investuoja, finansinę padėtį.

4.2.8.1 EESRK teigiamai vertina pasiūlymą leisti investuoti profesinės pensijos sistemos turtą į priemones, kurios yra ilgalaikio ekonominio pobūdžio be jokio valstybių narių trukdymų.

4.2.8.2 Tačiau Komitetas griežtai nepritaria Europos Komisijos pasiūlymui, kad „valstybės narės nedraudžia įstaigoms [...] investuoti į priemones [...], kuriomis neprekiaujama reguliuojamose rinkose, daugiašalėse prekybos sistemose ar organizuotos prekybos sistemose“. EESRK pažymi, kad fiksuotų įmokų modelio atveju, kai nuolatinio turto vertės vertinimo atlikti neįmanoma, tokios investicijos būtų labai rizikingas sprendimas sistemos nariams. Bet koks tokios rūšies investavimo politika grindžiamas požiūris prarastų skaidrumą, nes neįmanoma pateikti nariams tikslios informacijos apie sukauptų lėšų vertę ir numatomą naudą sulaukus pensinio amžiaus – tai yra ypač svarbu tiems nariams, kurie prisiima visišką investicinę riziką. Tačiau EESRK mano, kad valstybės narės turėtų turėti galimybę pasitarusios su socialiniais partneriais nustatyti arba nenustatyti apribojimų šioje srityje.

4.2.8.3 EESRK pritaria įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, galimybei investuoti į ilgalaikius infrastruktūros projektus. Tačiau Komitetas mano, kad investicijos į tokius projektus, netaikant kiekybinių apribojimų, turėtų būti leidžiamos tik tuo atveju, kai naudojamos viešai parduodamos finansinės priemonės (pavyzdžiui, akcijos arba obligacijos) arba finansinės priemonės, kuriomis atvirai prekiaujama finansų rinkoje (pavyzdžiui, įvairios investicijų fondų rūšys, viešai parduodamos įmonių, tiesiogiai investuojančių į ilgalaikius projektus, akcijos).

4.2.9 EESRK siūlo Komisijai apsvarstyti galimybę iš dalies pakeisti direktyvos projekto 20 straipsnio 1 dalies d punktą, kuriame nustatomos investavimo į išvestines finansines priemones taisyklės. Komiteto nuomone, krizės patirtis pateisina poreikį iš esmės apriboti dabartinę labai plačią taisyklę, pagal kurią įstaigos, atsakingos už profesinių pensijų skyrimą, gali investuoti į išvestines finansines priemones, kai jos „padeda veiksmingai valdyti portfelį".

4.2.10 Komitetas visiškai pritaria depozitoriumo taikymui sistemoms, kurių nariai ir išmokų gavėjai prisiima visą investavimo riziką, ir mano, kad depozitoriumas yra esminė priemonė apsaugoti kolektyvinio investavimo institucijos turtą šiandieniniame pasaulyje.

4.2.11 EESRK pritaria reikalavimui numatyti veiksmingą aktuarinę funkciją sistemose, kurių nariai ir išmokų gavėjai neprisiima visų tipų rizikos.

4.3 *Informacija nariams ir išmokų gavėjams*

4.3.1 Komitetas, atsižvelgdamas į savo ankstesnes rekomendacijas, palankiai vertina reikalavimą suteikti išsamią informaciją nariams ir išmokų gavėjams. Jis taip pat palankiai vertina reikalavimą įstaigoms, atsakingoms už profesinių pensijų skyrimą, bent kas dvylika mėnesių suteikti pagrindinę informaciją (pavyzdžiui, apie sistemos garantijas, bendrą įmokų sumą, sistemos narystės išlaidas, investicijų profilį, ankstesnės veiklos rezultatus ir pensijų projekcijas.

4.3.2 Komitetui kyla rimtų abejonių, ar pasiūlymasparengti dviejų puslapių ataskaitą, kurioje aiškia forma pateikiama standartinė informacija gavėjui, yra įgyvendinama. Skirtingos profesinių pensijų sistemos apima skirtingų tipų riziką jų nariams, turintiems skirtingus lūkesčius dėl būsimų pensijų. Be to, profesinių pensijų sistemose sukauptų lėšų išmokėjimo taisykles dažnai apibrėžia valstybių narių teisės aktai. Nariams ir išmokų gavėjams siunčiama informacija apie tokias sistemas turėtų atspindėti šiuos veiksnius. Atsižvelgdamas į tai, EESRK norėtų pasiūlyti iš dalies pakeisti nuostatas, kad sistemos nariams siunčiamos informacijos šablono standartizavimo procesas vyktų keliais etapais, o sprendimą dėl galutinio varianto būtų galima lanksčiai priimti šio proceso metu. Pradinio etapo metu reikėtų pradėti rengti šabloną, kuriame būtų pateikiama keleto rūšių informacija (mažiausiai du modeliai, grindžiami nustatyto dydžio įmokų ir nustatyto dydžio naudos požiūriais). Tada jie turėtų būti išbandyti pasirinktose valstybėse narėse arba įstaigose, atsakingose už profesinių pensijų skyrimą, ir tik sukaupus atitinkamos patirties būtų galima pradėti rengti 54 straipsnyje nurodytą deleguotąjį aktą.

4.3.3 Komiteto nuomone, galiausiai turėtų būti sukurti mažiausiai du informacijos šablonai – vienas sistemoms, grindžiamoms nustatyto dydžio įmokomis, ir kitas sistemoms, grindžiamoms nustatyto dydžio nauda). Be to, kiekviena valstybė narė turi turėti galimybę papildyti šį šabloną sistemos nariams arba išmokų gavėjams svarbia informacija, grindžiama specifiniu nacionalinių taisyklių pobūdžiu.

4.3.4 EESRK mano, kad siūlomos nuostatos yra nepakankamai tikslios ir gali suklaidinti narius ar išmokų gavėjus užuot suteikusios jiems tikslią informaciją.

4.3.4.1 Jau pats šio dokumento pavadinimas (pensijų išmokų ataskaita) yra klaidinantis – tai yra ne daugiau kaip prognozuojamų pensijų išmokų ataskaita. Todėl dokumentą reikėtų vadinti, pavyzdžiui, „einamąja pensijų prognoze".

4.3.4.2 48 straipsnio 1 dalies a punkte numatoma galimybė suteikti nariams informaciją susijusią su „visapusiška garantija". Tai klaidinantis terminas, kuris potencialiems nariams nekelia minčių apie pesimistinę prognozę darbdavio arba subjekto, finansuojančio įstaigą, atsakingą už profesinių pensijų skyrimą, bankroto atveju. Gali atsitikti taip, kad dėl tokio bankroto pensijų sistema būtų nepajėgi atsiskaityti su išmokų gavėjais. Tačiau, 48 straipsnio 2 dalies d punkte Komisija nurodo „išmokų mažinimo" mechanizmus – o tai kelia abejonių dėl visapusiškos garantijos egzistavimo.

4.3.5 Komitetas ragina Komisiją veikti itin atsargiai rengiant 54 straipsnyje nurodytą deleguotąjį aktą, turint omeny galimas tokio sprendimo sąnaudas. Būtina užtikrinti, kad su sistemos nariams pateikiamos informacijos kaupimu susijusi našta arba papildomos paslaugų, susijusių su būtinybe pateikti papildomą informaciją – jei bendras Europos šablonas netiktų konkrečioms kuriamos sistemos sąlygoms – išlaidos reikšmingai nepadidintų įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, sąnaudų. Todėl EESRK siūlo Komisijai nustatant sistemos nariams pateikiamos informacijos reikalavimus atsižvelgti į sistemų, kuriose jie dalyvauja, pobūdį.

4.4 *Įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, priežiūra*

4.4.1 Atsižvelgdamas į ankstesnę skirtingą priežiūros praktiką valstybėse narėse, Komitetas palankiai vertina pastangas aiškiau apibrėžti finansinės veiklos sritis, kurioms turi būti taikoma priežiūra ir atskirti jas nuo sričių, kurioms taikoma socialinės apsaugos ir darbo teisė.

4.4.2 EESRK pritaria planams sugriežtinti profesinių pensijų sistemų priežiūrą atliekančioms kompetentingoms institucijoms taikomas keitimosi informacija taisykles.

4.4.3 EESRK mano, kad pasiūlymas sustiprinti įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, priežiūros įgaliojimus yra racionalus; šiuo atveju gali prireikti papildomų informacijos reikalavimų. Siūlomoje direktyvoje nurodytos šios srities nuostatos numato deramą lankstumo lygį, taip sudarant galimybę specifines priežiūros priemones pritaikyti konkrečioms situacijoms.

2014 m. liepos 10 d., Briuselis

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto pirmininkas
Henri MALOSSE